

Mesilasemade kasvatamine, vageldamise või Jenteri meetod

Kokkuvõtte Lääne-Virumaa mesindusõppusest Inju mesilas 30.04.2009.a.

Lektor Maire Valtin, leping PR-5-1.5-48

Mesindusloeng toimus Eesti mesindusprogrammi raames, mida toetab Euroopa Liit

Mesilasemade kasvatamise peaks iga mesinik ära õppima. See on mesindamise alus. Noor, tugev, rahulik, terve mesilasema tagab suure ja terve mesilaspere, mis omakorda toob uhke meesaagi. Mida paremat mesinik tahta oskabki.

Mesilasemasid saab kasvatada väga mitmel erineval moel. Sülemlemistunnustega mesilasperre kasvatatud kuppudest mesilasema kasvatamine noore ema saamise eesmärgil on väga vaele. Sülemleja pere annab edasi ka oma sülemlemise omapära ja juba järgmisel aastal on sellest perest oodata rohkem sülemeid ning see pere lõpuke sülemleb ennast tühjaks. On mesinikke, kes kurdavad, et laienda peret kuidas tahad, ikka sülemlevad. See ongi perede saatus, kus emad kasvatatakse sülemleja perre tekkinud kuppudest ja lisaks on sellised pered ka tigidad.

Emade kasvatamiseks valitakse suure toodangu toonud, rahulikud, hästi talvitunud ja haigusvabad pered. Samasuguse pere emast kasvatatakse ka uued emad teistele peredele. Kasulik on tuua "värsket verd" mõne aasta tagant, s.t. et uusi tõumasid.

Kõige lihtsam meetod on emade kasvatamiseks vaklamine. Selleks on vaja puhtast vahast valmistada emakupualgmed, mis kleebitakse sula vahaga selleks spetsiaalselt valmistatud raami liistude külge ja siis asetatakse sinna vaglad, mis on pool päeva vanad. Vanemate vaklade kasutamisel väheneb emade kvaliteet.

Vageldamiseks on väga erinevaid vaklamisnõelu. Võib ka ise teha. Vaglad antakse peresse, kust on ema juba 2,5 tundi varem ära võetud. Vageldatud raam asetatakse valmishaudme vahele, kus on palju noori mesilasi. Selles peres peab olema ka palju sööta. Kui mesilased on emakupud üles kasvatanud ja kinni pannud, murravad maha väikesed kupud ja need, millede ümber askeldab mõni mesilane. 15-ndal päeval puuristatakse emakupud või annatakse väikestesse paarumistarudesse, kuhu on pandud pudesööti ja kulbitäis noori mesilasi umbes kolm tundi varem.

Paarumistarud panen jahedasse ja pimedasse kolmeks päevaks ning kolmanda päeva õhtul toon nad õue ning avan. Ilusate ilmade korral on noored emad umbes nädala pärast paarunud ja nad võib anda toodanguperedele.

Kui vaklamine on väga suurt täpsust ja head silma vajav ettevõtmine, siis Jenteri raamiga emade kasvatamine on lihtsam. Selleks pannakse ema Jenteri raami munema, kus on juba olemas plastmassist kõrjepõhi.

Kui munadest moodustuvad vaglad, võetakse kärjepõhja lahtikäivad osad koos vakladega ja asetatakse spetsiaalsesse emakupu algmesse. Edasi toimub kõik nii nagu vaklamise korralgi. Jenteri eelis on see, et emakupud võetakse 100 %-liselt vastu. Vaklamisel võib käsi väriseda ja vagel nihkub emapiima pealt ära või veel hullem - kukub teise külje peale. Samuti võib eksida vaklade vanuse määramisega.